

Prof. MARIANA BADEA

LIMBĂ ȘI COMUNICARE

pentru clasele VII-VIII

**teste explicative
și
teste aplicative**

Comenzi la tel/fax: (021)222.1183
comenzi@editurabadea.ro

Editura: BADEA & PROFESSIONAL CONSULTING
Str. Bd. N. Grigorescu nr. 63, sector 3, București
Comenzi la tel./fax: (021)222.1183, 0740.098528

www.editurabadea.ro

Informații, consultații,
comentarii și dezbateri pe blogul
www.mariana-badea.ro

CUPRINS

PARTEA I • LIMBĂ ȘI COMUNICARE

Capitolul I Situația de comunicare

- A. Definiția și elementele comunicării pag.7
B. Tipurile comunicării pag.8
    ■ Teste explicative pag.9
    ■ Teste aplicative pag.11

Capitolul al II-lea Fonetica

- A. Sistemul vocalic pag.14
B. Sistemul consonantic pag.15

Capitolul al III-lea Accentul pag.18

- Exemple de cuvinte accentuate (DOOM-2005) pag.19

Capitolul al IV-lea Probleme de semantică

- I. **Sensurile cuvintelor** pag.21
    ■ Teste explicative pag.23
    ■ Teste aplicative pag.24
II. **Cuvinte monosemantice** pag.25
III. **Cuvinte polisemantice** pag.26
    ■ Teste explicative pag.27
    ■ Teste aplicative pag.28
IV. **Sinonime** pag.28
    ■ Teste explicative pag.30
    ■ Teste aplicative pag.31
    • Mic dicționar de sinonime și expresii sinonimice pag.32
V. **Omonime, omografe, omofone** pag.34
    ■ Test explicativ omonime pag.35
    ■ Teste aplicative omonime pag.35
    • Mic dicționar de omonime pag.36

■ <i>Test explicativ omografe</i>	pag. 38
■ <i>Teste aplicative omografe</i>	pag. 38
• Mic dicționar de omografe	pag. 39
■ <i>Test explicativ omofone</i>	pag. 39
■ <i>Teste aplicative omofone</i>	pag. 40
• Mic dicționar de omofone	pag. 41
VI. Antonime	pag. 43
■ <i>Teste explicative</i>	pag. 43
■ <i>Teste aplicative</i>	pag. 44
• Mic dicționar de antonime	pag. 45
VII. Paronime	pag. 48
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 48
■ <i>Test aplicativ</i>	pag. 49
• Mic dicționar de paronime	pag. 49
VIII. Neologisme	pag. 51
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 52
■ <i>Teste aplicative</i>	pag. 52
• Mic dicționar de neologisme	pag. 52
IX. Cuvinte livrești	pag. 56
• Mic dicționar de cuvinte livrești	pag. 56
X. Regionalisme	pag. 57
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 57
■ <i>Test aplicativ</i>	pag. 58
• Mic dicționar de regionalisme	pag. 58
XI. Arhaisme	pag. 60
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 61
■ <i>Test aplicativ</i>	pag. 61
• Mic dicționar de arhaisme	pag. 61
XII. Cuvinte populare	pag. 63
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 64
■ <i>Test aplicativ</i>	pag. 64
• Mic dicționar de cuvinte și expresii populare	pag. 64
XIII. Cuvinte de argou	pag. 67
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 67
■ <i>Test aplicativ</i>	pag. 67
• Mic dicționar de cuvinte argotice	pag. 68
XIV. Cuvinte de jargon	pag. 69

Capitolul al V-lea Vocabularul

I. Mijloace de îmbogățire a vocabularului	pag. 70
A. Mijloacele externe	pag. 70
• Mic dicționar de anglicisme	pag. 71
B. Mijloacele interne	pag. 73
• Mic dicționar de cuvinte derivate cu sufixoide	pag. 76
II. Familia de cuvinte (Familia lexicală)	pag. 77
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 77
■ <i>Test aplicativ</i>	pag. 78
III. Câmpul lexical (Câmpul semantic)	pag. 78
■ <i>Test explicativ</i>	pag. 78
■ <i>Teste aplicative</i>	pag. 79

Capitolul al VI-lea Comunicarea orală și scrisă

I. Monologul	pag. 80
II. Dialogul	pag. 82
III. Rezumatul	pag. 84

Capitolul al VII-lea Scrierea corectă (Câteva precizări)

A. Principalele reguli ortografice și ortoepice	pag. 85
B. Cuvinte/ sintagme care se scriu cu majusculă (în afară de numele proprii)	pag. 86
C. Despărțirea cuvintelor în silabe	pag. 88
D. Despărțirea la capăt de rând	pag. 90

PARTEA a II-a • LITERATURĂ

● Textul literar	pag. 91
A. Textul epic (narativ)	pag. 91
• Argumentare pentru textul narativ	pag. 93
■ <i>Teste explicative</i>	pag. 94
■ <i>Teste aplicative</i>	pag. 98
B. Textul liric (descriptiv)	pag. 103
I. Textul liric (descriptiv) în versuri	pag. 103
• Cum se comentează o strofă/secvență lirică dintr-o poezie	pag. 104

■ Test explicativ	pag. 105
■ Teste aplicative	pag. 108
II. Textul liric (descriptiv) în proză	pag. 115
• Cum se comentează un text liric/ descriptiv în proză	pag. 116
■ Teste explicative	pag. 116
■ Teste aplicative	pag. 120
● Textul nonliterar (nonficțional)	pag. 122
■ Test explicativ	pag. 123
■ Test aplicativ	pag. 124

PARTEA a III-a • GRAMATICĂ

A. MORFOLOGIA – Dificultăți gramaticale	
• Substantivul	pag. 125
• Verbul	pag. 126
• Articolul	pag. 128
• Pronumele și adjectivul pronominal	pag. 129
• Adjectivul și adverbul	pag. 129
• Numeralul	pag. 130
• Prepoziția	pag. 131
• Prepoziția și adverbul	pag. 132
• Conjunția și adverbul	pag. 133
■ Teste explicative	pag. 133
B. SINTAXA – Dificultăți gramaticale	
● Sintaxa propoziției	pag. 136
• Subiectul	pag. 136
• Predicatul	pag. 137
• Acordul predicatului cu subiectul	pag. 137
• Câteva precizări și excepții de la acord	pag. 138
• Atributul	pag. 141
• Complementul	pag. 142
■ Teste explicative	pag. 144
● Sintaxa frazei	pag. 149
■ Teste aplicative	pag. 151

PARTEA a IV-a • TESTE

■ Teste diverse (1-60)	pag. 153
■ Teste de evaluare inițială (61-65)	pag. 180
■ Teste de gramatică (66-74)	pag. 188
■ Teste pentru evaluarea națională (75-80)	pag. 193

PARTEA a V-a • RĂSPUNSURI

pag. 213

Partea I
LIMBĂ ȘI COMUNICARE*

CAPITOLUL I

SITUAȚIA DE COMUNICARE

A. DEFINIȚIA ȘI ELEMENTELE COMUNICĂRII

Comunicarea a fost percepută ca element fundamental al existenței umane încă din Antichitate. Însăși etimologia cuvântului sugerează acest sens, provenind din latină: „communis” înseamnă „a pune de acord”, „a fi în legătură”, „a fi în relație”. Termenul circula în Antichitate cu sensul „a transmite și celorlalți”, „a împărtăși ceva celorlalți”.

Comunicarea este procesul de transmitere a unui mesaj de la emițător către receptor (destinatar), într-un anumit context, folosind un cod și un canal de contact.

Așadar, comunicarea interumană se realizează prin șase elemente:

1. Emițătorul (locutorul) este persoana care transmite/emite mesajul.
2. Receptorul (destinatarul) este persoana care primește mesajul transmis de emițător.
3. Mesajul conține cantitatea de informații, idei, sentimente, sfaturi, aprecieri, opinii, pe care emițătorul le comunică receptorului și poate fi scris sau oral, în funcție de situația de comunicare.

* Pentru completarea noțiunilor, vă recomandăm cartea „Limba și comunicare. Teste explicative și teste aplicative pentru clasele 5-6”. Autor: prof. Mariana Badea - Editura Badea & Professional Consulting.

4. Codul este reprezentat, în principal, de limbile naturale (toate limbile vorbite pe glob), precum și de alte modalități de difuzare a mesajului: *semne grafice, semne de circulație, impulsuri morse, semnale luminoase sau acustice, limbajul surdo-muților* etc. Mesajul transmis de către emițător receptorului trebuie să aibă **un cod cunoscut tuturor persoanelor implicate în situația de comunicare**, astfel încât destinatarul să poată înțelege (decoda) corect informația.

5. Canalul de transmitere (contactul) este mijlocul prin care mesajul emițătorului ajunge la receptor și poate fi: **oral, scris, telefonic, audio, video, aerian, poștă, poștă electronică** etc.

6. Referentul (contextul) se raportează la **subiectul sau tema mesajului**, precum și la **situația (împrejurarea)** în care are loc transmiterea mesajului (stabilind circumstanțele privind timpul, locul sau relația dintre mesaj și universul exterior). Astfel, textul poate fi *narativ, descriptiv, informativ, cognitiv* (referitor la cunoaștere), *în stil colocvial* (de conversație), *familiar, sub forma unui dialog sau monolog* etc.

B. TIPURILE COMUNICĂRII

După mijloacele de exprimare, comunicarea se clasifică astfel:

1. Comunicare verbală se realizează prin cuvinte și poate fi orală sau scrisă.

2. Comunicare paraverbală (paralingvistică) se manifestă prin sunete nearticulate, intonație, accentul pus pe cuvinte, timbrul, inflexiunea și intensitatea vocii, tonalitatea, ritmul vorbirii, râsul, văitarea, suspinele etc.

3. Comunicare nonverbală se concretizează prin gesturi, atitudini elocvente, poziția corpului, gestică mâinilor și a umerilor, mișcarea sprâncenelor, a capului, mimica (zâmbetul sau încruntarea) ori chiar tăcerea care intervine într-o conversație poate avea semnificații sugestive etc.

ATENȚIE • Comunicarea verbală efectuată prin *canalul oral* poate beneficia și de *comunicarea nonverbală și/ sau de cea paraverbală*, iar cea transmisă prin *canalul scris* este îmbogățită stilistic prin *semnele de punctuație*.

TESTE EXPLICATIVE

■ Cerința:

Citește cu atenție textul de mai jos și răspunde la întrebări:

„Primii aceste sfaturi ca o glumă din partea compatriotului meu și, clătînând din cap, drept sămăn de îndoială, mă arunca în cutie (căruță-n.n.), strigând la poștaș*: **allons!****

Deodată, căruța fugi de sub mine ca un șerpe! iar eu, făcând în aer o tumbă neașteptată, mă trezii pe pave***. Ce se întâmplase? Nu știu. Atâta îmi aduc aminte că, în vreme cât m-am sculat din colb, amețit și zdruncinat, echipajul meu se făcuse nevăzut.

Consulul își ținea șoldurile de răs, și oamenii de pe uliță, care fuseseră de față la această întâmplare comică, zicea hohotind: **neamțo dracoli**.

Peste zece minute, căruța veni înapoi ca să mă ieie a doua oară. Poștașul se zbucluma de răs pe cal; iar eu astfel eram de tulburat, încât mi se părea că și roțile râdea scârțâind de mine!”

(Vasile Alecsandri – „Balta-Albă”)

*poștaș (arh.) = căruțaș

**allons (fr.) = haidem! să mergem!

***pavea (arh.) = pavaj

Întrebări:

1. Precizează elementele comunicării în textul dat.
2. Extrage, din text, trei structuri specifice comunicării nonverbale.

3. Transcrie, din text, două cuvinte care sugerează comunicarea paraverbală.

4. Explică semnificația stilistică a semnului exclamării din construcția „*Deodată, căruța fugi de sub mine ca un șerpe!*”

5. Ce sugerează semnul întrebării din construcția: „*Ce se întâmplase?*”

6. Rescrie, din text, un dezacord arhaic între subiect și predicat.

7. Selectează din textul dat un verb la indicativ, timpul perfect simplu și altul la indicativ, timpul imperfect.

8. Scrie un verb sinonim pentru expresia *a-și aduce aminte*.

9. Desparte în silabe cuvintele: (*mă*) *trezii*, *echipaj*, *zbuciuma*, *astfel*, *scârțâind*.

10. Identifică trei trăsături care să argumenteze apartenența textului la genul epic.

Răspuns:

1. - *emițătorul*: Vasile Alecsandri
- *receptorul*: cititorii/ persoanele iubitoare de literatură
- *mesajul*: un călător francez, venit în Moldova, este aruncat din căruță în praful drumului, spre amuzamentul consulului francez și al oamenilor de pe uliță care asistaseră la întâmplare.
- *codul*: limba română
- *canalul*: scris
- *referentul*: text narativ imaginar despre călătoria unui francez în Moldova
2. „*clătinând din cap în sămn de îndoială*”;
3. „*strigând la poștaș*”; „*își ținea șoldurile de răs*”; „*se zbu-ci-uma de răs*”; „*hohotind*”;
4. Semnul exclamării sugerează uimirea călătorului, care simte cum căruța fuge de sub el.
5. Semnul întrebării exprimă nedumerirea călătorului, care nu-și explică de ce se afla căzut în praful drumului.
6. „*roțile râdea*”
7. „*primii*” și „*își ținea*” etc.
8. Verb sinonim: „*a-și aminti*”.
9. Despărțirea în silabe: (*mă*) *tre-zii*, *e-chi-paj*, *zbu-ci-um-a*, *ast-fel*, *scâr-țâ-ind*

10. Textul dat este narativ pentru că:

- modul de expunere este narațiunea;
- există personaje: călătorul, poștașul, consulul, oamenii de pe uliță;
- se povestește o întâmplare la care participă mai multe personaje;
- stilul este artistic, adică există figuri de stil: comparații („*sfaturi ca o ghumă*”, „*căruța [...] ca un șerpe*”), epitete („*amefit și zdruncinat*”, „*întâmplare comică*”), personificare („*roțile râdea*”);
- registre stilistice: arhaisme („*poștaș*”, „*pavea*”), neologisme („*compatriot*”, „*comic*”), cuvinte și expresii populare („*colb*”, „*uliță*”, „*șerpe*”, „*își ținea șoldurile de răs*”), cuvinte de jargon („*allons*”).

■ Cerința:

Identifică, în enunțurile de mai jos, tipul comunicării și starea personajului, sugerate de elementele respective:

1. Ioana deschide ochii mari și clatină ușor capul de la stânga la dreapta.

2. Vocea lui gravă devenise din ce în ce mai puternică, apoi, brusc, se făcu o șoaptă apăsată și răutăcioasă.

Răspuns:

1. comunicare nonverbală; stare de uimire/ nedumerire, precum și o atitudine de negare a celor văzute/ auzite;
2. comunicare paraverbală; stare de enervare crescândă, până la o reacție amenințătoare și dușmănoasă

TESTE APLICATIVE

■ Cerința:

Citește cu atenție textul de mai jos și răspunde la întrebări:

„*Țaca scoate jacheta și o dă d-lui Lefter, care o descoase cu briceagul din toate tighelurile... În căptușeală nimic și iar nimic.*

- *Ce mi-ai făcut biletele? răcnește îngrozitor cu pumnii-nclăștați d.Lefter, pe când ceilalți doi o strâng de aproape într-un colț.*

- *Care belete?* zbiară și chivuța ca o nebună ș-apoi schimbând tomul, strigă tare către baba din săliță în ținănește: „Săi-, că se sfarojesc** prunele de tot!”

- *Ce ai spus pe ținănește?* urlă d. Lefter.

- *Haoleu! încep să se bocească baba și copila, ce năpaste a fost să cază pe noi!*

- *Să-mi scoți biletele!* scrâșnește d. Lefter; *să-mi scoți biletele, hoațo! că te omor, mă-nțelegi? te omor!*

Și-i trage Țăchii o palmă, s-o năucească. Atunci, toate trei femeile se pornesc pe răgete, să crezi că s-a aprins o cușcă cu pantere.”

(Ion Luca Caragiale – „Două loturi”)

*săi (arg.) = sari

**se sfarojesc (arg.) = se scorojesc, se ard

Întrebări:

1. Precizează elementele comunicării în textul dat.
2. Extrage, din textul dat, acele cuvinte/ expresii care sugerează comunicarea paraverbală.
3. Rescrie, din textul dat, cuvintele care exprimă gesturi, atitudini ale comunicării nonverbale.
4. Ce semnificație are semnul întrebării în construcția: „Care belete?”.
5. Explică semnificația stilistică a semnelor exclamării din construcția: „Să-mi scoți biletele!”.
6. Scrie trei trăsături prin care să argumentezi că textul de mai sus este un text epic.
7. Extrage, din text, un substantiv comun în vocativ și un substantiv propriu în nominativ.
8. Rescrie o propoziție eliptică de predicat.
9. Selectează, din textul dat, trei cuvinte care fac parte din argoul ținănesc.
10. Redactează rezumatul fragmentului de mai sus.

■ Cerința:

Alcătuiește câte un enunț pentru fiecare stare sau atitudine din lista de mai jos, prin care să se evidențieze comunicarea verbală, comunicarea nonverbală și comunicarea paraverbală,

Stări și atitudini pe care să le exprimi, în enunțuri, prin cele trei tipuri de comunicare: entuziasm, uluire, îndoială, indiferență, ezitare, confuzie, neputință, curiozitate, rugămintă, supărare.

Model:

Negare fermă

Comunicare verbală: Nu! În niciun caz! Resping categoric această propunere.

Comunicare nonverbală: Clatină capul de la stânga la dreapta cu putere și dă agitat din arătătorul mâinii drepte.

Comunicare paraverbală: Cu o voce hotărâtă și stridentă refuză categoric propunerea.

A. SISTEMUL VOCALIC

SISTEMUL VOCALIC este alcătuit din șapte sunete: **a, e, i, o, u, ă, î (â)**, dintre care numai trei – **a, ă, î (â)** – sunt *vocale plenisone* sau *întregi*, adică pot să formeze silabe; celelalte patru – **e, i, o, u** – numai *uneori* sunt vocale plenisone, iar în alte cazuri sunt *semivocale*, adică *nu pot forma silabe*, ci *au nevoie de o vocală*; ele se pot recunoaște prin faptul că sunt mai slab pronunțate, nefiind accentuate.

■ **Vocale:** ma-mă, cân-tec, in-trus, vor-bă, con-cu-rent, în-ce-put, con-cert, vo-ca-lă;

■ **Vocalele duble** notează de două ori același sunet și, de regulă, *fac parte din silabe diferite*: ști-in-ță, li-ce-e, (a) re-e-xa-mi-na, con-ști-in-cios, fi-ind, al-co-ol, (a) co-o-pe-ra, (a) re-e-va-lu-a, re-e-di-ta-re, re-e-du-ca-re, ne-e-du-cat, ne-e-fi-ci-ent etc.

■ **Semivocale:** spa-i-mă, ca-iet, cre-ion, sti-lou, ru-lou, vo-ios, cui, cea-pă, us-tu-roi, ie-pu-re, oa-lă, tea-mă, sqa-re;

■ Grupuri vocalice

● **Diftongi** – grupuri vocalice formate dintr-o vocală și o semivocală, pronunțate în aceeași silabă.

Exemple: mier-lă, sea-ră, coa-lă, ta-blou, stea-pă, sca-tiu, ui-ta-re, pâi-ne, ceas, în-te-me-ia, chioșc, ro-ua, plo-uă;

● **Triftongi** – grupuri vocalice formate din trei sunete: o vocală și două semivocale, pronunțate în aceeași silabă.

Exemple: beau, ceai, lu-poai-că, tre-bu-iau, su-iai, leoar-că;

● **Hiatul** este grupul de două vocale alăturate ce fac parte din silabe diferite.

Exemple: a-er, li-ce-e, vi-e, i-de-al, is-to-ri-a, fi-in-ță, po-et, al-co-ol, du-el.

NOTĂ

*Litera „y” (igrec) se pronunță ca vocala/ semivocala „i”, fiind prezentă mai ales în neologismele neadaptate la limba română: cow-boy, happy-end, hobby, lady, fairplay, play-back, sexy etc. De asemenea, litera y se întâlnește și la numele proprii: Naty, Ady, Sydney, New York, Byron etc. Nu se scrie „y”, ci „i” în neologismele adaptate, ca: iaht, iolă, dandi, derbi, dinam, hidrant, hochei, rugbi etc.

B. SISTEMUL CONSONANTIC

SISTEMUL CONSONANTIC este format din 22 de consoane care **nu** pot forma singure silabe și nici **nu** se pot pronunța fără ajutorul altor sunete: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ș, ț, ț, v, w, z, x.

■ Consoanele duble:

- se scriu numai acolo unde se și aud ca atare: *accelerat*, *accent*, *accize*, *accident*;

- se scriu și se pronunță în cuvintele formate cu prefixe, când consoana finală a prefixului este aceeași cu litera consonantică inițială a rădăcinii:

● prefixul **în**: a *innoda* (în+nod), a *innopta* (în+noapte), a *innoi* (în+noi), *innorat* (în+nor),

● prefixul **inter**: *interreligios*, *interregn*;

● prefixul **trans**: *transsiberian*;

● prefixul **super**: *superreacție*; *superrezistent*;

C. LITERELE sunt **semnele grafice** (scrise) ale sunetelor (vocale și consoane) și provin din alfabetul latin. În alfabetul românesc, numărul literelor nu este egal cu cel al sunetelor.

*Două sau trei litere pot reda un singur sunet: **ce**, **ci** sau **ghe**, **ghi**.

*O literă este exprimată prin două sunete: **x**, care se pronunță **cs** sau **gz**, în funcție de cuvântul respectiv (*explicație* = *ecsplcație*; *examen* = *egzamen*).